

Urszula Perlikowska-Puszkarska

Smarklice, st. 2, gm. Drohiczyn, woj.
białostockie, AZP 50-82/5

Informator Archeologiczny : badania 25, 105-106

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Słaboszewo, st. I
gm. Dąbrowa, woj. bydgoskie
AZP 44-37/albo 45-37/—

Polska Akademia Nauk Instytut Historii Kultury Materialnej w Poznaniu
Państwowa Służba Ochrony Zabytków w Bydgoszczy

Badania prowadziły E. Dygaszewicz i J. Sawicka. Cmentarzysko wczesnośredniowieczne i fundamenty kościoła.

*Literatura: *Badania archeologiczne...*

Sławków, st. 3
gm. Dąbrowa Górnicza, woj. katowickie
AZP 97-51/3

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Katowicach

Badania prowadził mgr J. Pietrzak. Finansowane przez Konserwatora Zabytków Archeologicznych w Katowicach. Drugi sezon badań. Kościół Św. Krzyża — 2 poł. XIII-XV w., cmentarzysko wczesnośredniowieczne — XII-XIII w., cmentarz przykościelny — XVII w.

Cmentarzysko wczesnośredniowieczne odkryte zostało w 1988 r. w trakcie prac wykopaliskowych przy kościele Św. Krzyża w Sławkowie, mających na celu ustalenie chronologii obiektu i jego poszczególnych faz rozwojowych.

Kościół Św. Krzyża, datowany na 2 poł. XIII w., posiada 3 człony — prezbiterium, nawę i wieżę. Wykop założony przy prezbiterium doprowadził do odkrycia w 1988 r. 8 grobów szkieletowych, orientowanych wzdłuż linii wschód-zachód. Pochówki zalegały w 3 poziomach. Wyposażenie w postaci srebrnych brakteatów datowanych na XII/XIII w., kabłączków skroniowych wykonanych z brązowego drutu oraz pierścionka pozwala datować odkryte pochówki na XII-XIII w. Mur fundamentowy prezbiterium przecinał groby 6 i 7, co jasno dowodzi, iż cmentarzysko jest starsze od kościoła.

Prace badawcze kontynuowane w r. 1991 również przy wschodniej ścianie prezbiterium dostarczyły kolejnych 10 grobów wczesnośredniowiecznych, zalegających analogicznie w trzech poziomach. Tylko 2 groby posiadały wyposażenie — nr 22 i 28. Numeracja grobów w drugim sezonie obejmuje również pochówki z XVII w., stąd ilość grobów wczesnośredniowiecznych nie odpowiada ich numeracji, nadano im bowiem kolejne numery w miarę odkrywania w wykopach archeologicznych. W grobie nr 22 odkryto obrączkę z taśmy miedzianej zdobionej ornamentem w postaci rombów wykonanych nakłuciami, a w grobie nr 28 — obrączkę ze srebrnej taśmy zdobionej podobnym ornamentem oraz pierścionek z brązowego drutu.

W czasie 2 sezonów badawczych odkryto łącznie 18 grobów wczesnośredniowiecznych, w tym 5 z wyposażeniem. Na podstawie dotychczasowych danych cmentarzysko wstępnie datować można na 2 poł. XII-XIII w. W związku z tym, że Sławków lokacyjny powstał na tzw. surowym korzeniu, cmentarzysko to wiązać należy z osadą w starym Sławkowie, zlokalizowaną po drugiej stronie Białej Przemszy. Możliwe, że było to cmentarzysko przykościelne związane z budowlą sakralną poprzedzającą kościół Św. Krzyża, której relikwii tkwiąć może pod fundamentami obecnego kościoła.

Materiały znajdują się w Muzeum Regionalnym w Sławkowie.

Smarklice, st. 2
gm. Drohiczyn, woj. białostockie
AZP 50-82/5

Wojewódzki Konserwator Zabytków w Białymstoku

Badania prowadziła mgr Urszula Perlikowska-Puszkarska. Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku.

Drugi sezon badań. Cmentarzysko z grobami w obudowach kamiennych, XII–XIII w.

W 1991 r. wytyczono 4 wykopy o powierzchni 100 m², obejmujące: ar 2. ćw. A i D, ar 3. ćw. A, ar 4. ćw. A i B. Kontynuowano eksplorację obiektów zadokumentowanych w 1990 r. w arze 1. ćw. D Uchwycono zasięg cmentarzyska na odcinku południowym i południowo-wschodnim. Układ kamieni wykazuje, że jest to zasięg zachowany obecnie, a nie pierwotny. W arach 3. ćw. A i 4. ćw. A i B prace przerwano po zadokumentowaniu pierwszego poziomu bruków. Szczegółowe rozwarstwienie obiektów nastąpi w 1992 r.

W przebadanych do calca obudowach nr 3, 4, 5, 8 i 9 stwierdzono występowanie 2–3 warstw bruków wykonanych z kamieni małej i średniej wielkości. Bruki były ułożone nieregularnie i wypełniały wnętrza obstaw z bardzo dużych głazów. W obudowie nr 4, pod drugim poziomem kamiennym zadokumentowano jamę grobową z pochówkiem ciała palnym (prawdopodobnie kobiety). Ślady pochówków ciała palnych (kobiet?) stwierdzono również w obiektach nr 3 i 8.

Uzyskany materiał zabytkowy — ceramika, paciorki i kablączki skroniowe — potwierdza datowanie cmentarzyska na XII–XIII w.

Badania będą kontynuowane.

Sowinki, st. 23A, gm. Mosina, woj. poznańskie patrz wczesna epoka żelaza

Strumienno, st. 2, gm. Krosno Odrzańskie, woj. zielonogórskie patrz wczesna epoka żelaza

Szczecin–Stare Miasto, Podzamcze

AZP 30-05/77

Polska Akademia Nauk Instytut Historii Kultury Materialnej Zakład Archeologii Nadodrza w Szczecinie.

Badania prowadził mgr Marian Rulewicz (autor sprawozdania) przy współpracy mgr. Andrzeja Pankowskiego. Finansowane przez Państwową Służbę Ochrony Zabytków Oddział Wojewódzki w Szczecinie oraz Instytut Historii Kultury Materialnej PAN w Warszawie. Piąty sezon wykopaliskowy. Wczesnośredniowieczne podgrodzie w rejonie najstarszego portu.

W 1991 r. kontynuowano prace wykopaliskowe na kwartale 6 Starego Miasta. Względy merytoryczne dyktowały poszerzenie ubiegłorocznych wykopów w sposób następujący: wykopu zwanego głównym o przeszło 37,5 m² (bliżej ulicy Bursztynowej), natomiast wykopu piwnicznego o 25 m² (od strony nie istniejącej już ul. Małej Odrzańskiej). Tym samym oba wykopy podzielone zostały na ćwiartki: A, B, C, D, E, F, G, L. Każda z nich ma 5 x 5 m. Działki oznaczone zostały cyframi arabskimi: 1–32 i 42–43, a ich powierzchnia wynosi 2,5 x 2,5 m. Łączna przestrzeń przebadanych aktualnie wykopów ma 162,5 m².

W wydłużonej na osi północ-południe części wykopu głównego rozpoczęto na powierzchni 7,5 x 5 m eksplorację nawarstwień. Odsłonięto kilka poziomów konstrukcji drewnianych, korespondujących z wcześniej odsłoniętymi elementami średniowiecznej zabudowy. Łącznie w sezonie 1991 przeprowadzono eksplorację (ćwiartki A, F) na gł. 1 m, tj. od 4–3 m n. p. m.

W profilu ściany zachodniej na 5-metrowym odcinku wyróżniono II–VIII warstw osadniczych, na które składa się 13–14 poziomów konstrukcji drewnianych, a zatem prawie tyle co w wykopie przebadanym w 1990 r. Najogólniej można stwierdzić pozostałości drewnianych ulic budynków o konstrukcji ramowej z dobrze zachowanymi podkładami pod drewniane podłogi. W dwóch przypadkach odkryte zostały szczątki drewnianych drzwi.